

LIETUVOS RESPUBLIKOS
PROFESIONALIOJO SCENOS MENO ĮSTATYMO NR. IX-2257 2, 4, 10 STRAIPSNIŲ IR IV SKYRIAUS PAVADINIMO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Institucija	Pastaba	Įvertinimas
<p>Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2025 m. birželio 16 d. el. laišku darbo tvarka pateikta pastaba</p>	<p>Projekto 3 straipsnio 2 dalyje siūlomas keisti Lietuvos Respublikos profesionaliojo scenos meno įstatymo (toliau – Įstatymas) 10 straipsnis, kurį siūloma papildyti nauja 6 dalimi, kurioje siūloma nustatyti skirtingą terminuotų darbo sutarčių trukmę – 3 metus vienai darbuotojų grupei (nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų kūrybiniais darbuotojams) ir 5 metus kitai darbuotojų grupei (nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovų pavaduotojams, šių įstaigų struktūrinių padalinių, kurie vykdo kūrybinę veiklą, vadovams ir meno vadovams). Toks Projektu teikiamas siūlymas kelia abejonių dėl jo pagrįstumo ir proporcingumo. Projektu siūloma diferenciacija gali būti vertinama kaip nepagrįsta, jei nėra aiškių objektyvių kriterijų, kodėl vienai darbuotojų grupei bus taikomas trumpesnis sutarties terminas. Be to, Projektu siūlomoje keisti Įstatymo 10 straipsnio 6 dalies formuluotėje nurodoma, kad terminuota darbo sutartis gali būti sudaroma, taigi Projektu siūlomas teisinis reguliavimas būtų neprivalomas.</p> <p>Pažymėtina, kad šiuo metu galiojantis Lietuvos Respublikos darbo kodeksas suteikia galimybę sudaryti terminuotas darbo sutartis tiek dėl ne nuolatinio pobūdžio darbų (pvz., konkretaus projekto), tiek dėl nuolatinio pobūdžio darbų, neviršijant 20 procentų visų darbo santykių apimtį įmonėje (Darbo kodekso 67 straipsnio 4 dalis). Pažymėtina, kad nebeaišku, ar tokiu atveju būtų taikoma Darbo kodekso 68 straipsnio 3 dalis, numatanti, kad su tuo pačiu darbuotoju paeiliui einančių terminuotų darbo sutarčių, sudarytų skirtingoms darbo funkcijoms atlikti, bendra trukmė negali viršyti penkerių metų.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir vadovaujantis teisėkūros tikslingumo principu, reiškiančiu, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis (Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punktas), siūlytume vadovautis galiojančiomis Darbo kodekso nuostatomis, kurios numato 2 metų terminuotas darbo sutartis, taip pat pasikeitus funkcijoms – iki 5 metų terminuotų darbo sutarčių sudarymo galimybę, arba Projektu siūlyti nustatyti visiems darbuotojams vienodą galimybę sudaryti iki 5 metų terminuotas darbo sutartis.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Darbo kodekso nuostatos dėl to, jog pasikeitus funkcijoms su darbuotoju galima sudaryti iki 5 metų terminuotą darbo sutartį, yra neaktualios scenos meno įstaigoms, nes kūrybinių darbuotojų funkcijos negali keistis – operos dainininkas negali tapti baletu šokėju, choro dainininkas negali tapti orkestro muzikantu ir pan.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad ankstesnis Profesionaliojo scenos meno įstatymo pakeitimo įstatymo projekto variantas, kurį Kultūros ministerija teikė derinti, numatė galimybę su visais kūrybiniais darbuotojais sudaryti iki 5 metų terminuotas darbo sutartis. Tokiam pasiūlymui nepritarė visos profesinės sąjungos.</p>

<p>Lietuvos teatrų ir koncertinių įstaigų darbuotojų profesinių sąjungų federacijos, 2025 m. birželio 18 d. raštas Nr. 7 „Dėl Profesionaliojo scenos meno įstatymo pakeitimų projekto“</p>	<p>Profesionaliojo scenos meno įstatymo pakeitimų projekto 10 straipsnio papildymas nauja 6 dalimi blogina eilinių kūrybinių darbuotojų padėtį, palyginus su kitais dirbančiaisiais. Lietuvoje vis dar maža kolektyvinių sutarčių aprėptis, darbo santykių reguliavimą bandoma permesti vadovams. Šia pataisa vadovams bus suteikta nieko nepagrįsta teisė bloginti darbuotojų padėtį. Siekiant apriboti vadovų piktnaudžiavimą, šiame procese turi dalyvauti darbuotojų atstovai. Siūlome galimybę pailginti terminuotos darbo sutarties terminą numatyti tik per kolektyvines sutartis.</p>	<p>Neatsižvelgta. Darbo kodekse nėra numatyta, kad kolektyvinėse sutartyse būtų galima numatyti nuostatas, kuriomis, be kita ko, galima keisti taisykles, susijusias su darbo sutarties sudarymu ar pasibaigimu, todėl galimybės atsižvelgti į siūlomą pastabą nėra. Tačiau profesinės sąjungos ir kiti darbuotojų atstovai, siekdami apriboti galimą įstaigų vadovų piktnaudžiavimą, gali naudotis Darbo kodekso ir kitų teisės aktų joms suteiktomis teisėmis – informavimo ir konsultavimo procedūromis ir kt.</p>